

Warszawa, 18 września 2013 r.

Polska Organizacja Niebankowych Instytucji Płatności
Związek Pracodawców
Al. Jerozolimskie 92
00-807 Warszawa
zarejestrowany pod numerem KRS 384136 przez Sąd Rejonowy
dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy
Krajowego Rejestru Sądowego

Senator Kazimierz Kleina
Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych

Szanowny Panie Przewodniczący,

Polska Organizacja Niebankowych Instytucji Płatności, wypełniając swoje statutowe cele, pragnie wyrazić stanowisko do projektu zmiany ustawy o usługach płatniczych, druk senacki nr 437, regulującego niektóre aspekty opłaty tzw. „interchange”.

Na posiedzeniu Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP w dniu 16 września 2013 r. miała miejsca dyskusja o zakresie regulacji opłaty interchange w kontekście tzw. płatności mobilnych. Jednocześnie z przyjęciem przez Komisję projektu ustawy bez zmian, Przewodniczący zasygnalizował zgłoszenie poprawek do projektu ustawy na posiedzeniu plenarnym Senatu, na którym rozpatrywany będzie projekt ustawy.

PONIP stoi na stanowisku, że projektowana regulacja opłaty interchange, polegająca na wprowadzeniu jej maksymalnej wysokości, **powinna obejmować transakcje płatnicze wszystkimi instrumentami płatniczymi wydawanymi pod auspicjami organizacji kartowej, jeśli w ramach tych transakcji pobierana jest opłata interchange.**

Z punktu widzenia okoliczności rynkowych, które są uzasadnieniem dla potrzeby regulacji, oraz przyjętych celów regulacji, nie ma żadnego znaczenia postać instrumentu wydanego pod auspicjami organizacji kartowej, to jest czy instrument przyjmuje postać materialnej karty płatniczej czy aplikacji (program komputerowy, np. karta wirtualna) czy inną formę. Nie ma również znaczenia fakt inicjowania transakcji poprzez fizyczne przedstawienie materialnej karty płatniczej jak i podanie jej danych w formie elektronicznej (transakcje card-not-present). Skutki opłaty interchange, które legły u podstaw regulacji, występują bowiem w całej rozciągłości przy akceptacji produktów organizacji kartowych opartych na aplikacjach oraz przy akceptacji kart plastikowych, a w przypadku tych drugich także bez względu na sposób inicjowania transakcji. Projektodawca ustawy w tym świetle prawidłowo przyjął za oś regulacji ustawowej **ogólny mechanizm opłaty interchange w organizacji kartowej i jej skutki dla rynku**, a nie szczegółową i techniczną kwestię narzędzia inicjującego oraz sposobu inicjacji transakcji podlegającej opłacie interchange.

PONIP wnosi o zapewnienie wszelkimi dostępnymi środkami pełnej zgodności pomiędzy celem ustawy i konkretnymi sformułowaniami ustawy.

Na poziomie celu projektowanej ustawy nie budzi wątpliwości, że jeśli w stanie faktycznym transakcji płatniczej:

- występuje **organizacja kartowa**, oraz
- występuje **opłata o cechach opłaty interchange**,

opłata ma podlegać w intencji projektodawcy limitowi ustawowemu 0,5%. Dotyczy to zarówno najprostszycy transakcji kartą płatniczą w sklepie jak i płatności elektronicznych będącymi nakładką na mechanizm kart płatniczych. Przykładem tych ostatnich są będące już obecnie w użyciu aplikacje mobilne lub komputerowe, których działanie polega na zapamiętaniu numeru karty płatniczej, daty ważności i kodu do płatności kartą bez fizycznej obecności, a następnie dokonywanie płatności na podstawie zapisanych w pamięci danych kart na żądanie użytkownika. Do transakcji tych nie potrzebne jest ani posiadanie karty ani ich

fizyczne wydanie użytkownikowi, a jednocześnie z punktu widzenia agentów rozliczeniowych, organizacji kartowych oraz wydawców kart przebieg takich transakcji jest w zasadzie analogiczny do regularnej transakcji kartą płatniczą.

Objęcie projektowaną ustawą wszystkich transakcji opartych na mechanice organizacji kartowej i opłaty interchange realizuje w pełni cel ustawy, a jednocześnie nie ingeruje w rozwój innowacyjnych usług płatności detalicznych rozwijanych samodzielnie przez rodzime podmioty. Mowa tu przede wszystkim o rodzimych inicjatywach płatności mobilnych opartych na elektronicznych portmonetkach albo na umowach zawieranych przez te rodzime podmioty z bankami prowadzącymi rachunki dla klientów. Tak długo jak w tych rodzimych inicjatywach nie dochodzi do powstania organizacji płatniczej i nie występuje opłata interchange, na poziomie celu ustawy nie dojdzie do ograniczenia wysokości opłat pobieranych przez te podmioty od akceptantów tych płatności.

Na poziomie konkretnych sformułowań ustawy projektowana ustawa dodaje kryterium „karty płatniczej lub podobnego instrumentu” jako wyznacznik zakresu zastosowania ustawy. Opłata interchange podlega ograniczeniu ustawowemu wyłącznie wobec transakcji, która jest dokonywana przy „użyciu karty płatniczej lub podobnego instrumentu”. Jednocześnie karta płatnicza to „karta uprawniająca do wypłaty gotówki lub umożliwiająca złożenie zlecenia płatniczego za pośrednictwem akceptanta lub agenta rozliczeniowego, akceptowana przez akceptanta w celu otrzymania przez niego należnych mu środków.” Termin „karta” nie wskazuje jednoznacznie intencji ustawodawcy. **W przeszłości termin taki wskazywałby jednoznacznie na kartę plastikową.** Oznaczałoby to nieobjęcie ograniczeniem do 0,5% opłat interchange od transakcji dokonanych bez użycia karty, mimo że transakcja wykonywana jest w ramach organizacji kartowej i podlega opłacie o cechach interchange (przykładowo aplikacja mobilna niepowiązana z kartą płatniczą, gdzie zamiast numeru karty i daty jej ważności organizacja kartowa posługuje się np. numerem telefonu użytkownika w sieci operatora albo numerem seryjnym karty SIM albo numerem seryjnym telefonu IMEI).

Dzisiejsze karty płatnicze to jednak nie są już proste taśmy magnetyczna wtopione w plastik, a zasadniczo uproszczone minikomputery, w których zapisane są aplikacje (karty „chipowe”). Tak więc już dzisiejsze karty płatnicze to w rzeczywistości komputer i aplikacja. Skoro telefon komórkowy czy tablet to również komputer, instrumenty płatnicze organizacji kartowych w postaci aplikacji zapisanej w telefonie czy tablecie nie powinien być inaczej traktowane niż aplikacje zapisane na komputerach - kartach. Ustawowa regulacje obejmuje w takim układzie produkty mobilne organizacji kartowych. Ponieważ ustawa powstaje w konkretnych realiach, które należy uwzględnić przy wykładni przepisu gdyż uwzględnił je ustawodawca tworząc przepis, prawidłową wykładnią będzie ta ostatnia.

W ocenie PONIP w tak doniosłej sprawie jak ograniczenie swobody działalności gospodarczej oraz przy tak istotnych niedomaganiach rynku akceptacji płatności w Polsce nie powinno się pozostawiać wątpliwości interpretacyjnych wobec zakresu zastosowania przedmiotowej ustawy. PONIP wnosi niniejszym do Komisji o doprecyzowanie właściwych przepisów w celu osiągnięcia zgodności brzmienia ustawy z jej celami. Ponadto, jeżeli takie będzie życzenie Komisji, PONIP wyraża gotowość przedstawienia, jeszcze przed posiedzeniem plenarnym Senatu, propozycji konkretnych sformułowań ustawy, zgodnych z przedstawionych powyżej stanowiskiem. Korespondencję w tej sprawie uprzejmie proszę kierować na adres kontakt@ponip.org.pl.

dr Krzysztof Korus
radca prawny, ekspert prawny
Polskiej Organizacji Niebankowych
Instytucji Płatności